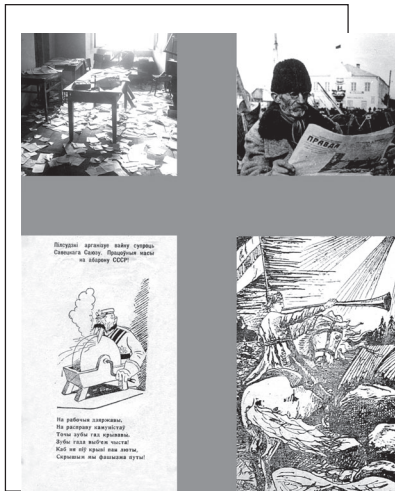

11-2007

ARCHE

ПАЧАТАКА

11-2007

**ARCHE 11 (62)
лістапад 2007**

**Навуковы, навукова-папулярны,
грамадзка-палітычны і літаратурна-
мастацкі часопіс «ARCHE Пачатак»
выдаецца зь верасьня 1998 году
штомесця.**

РЭДАКЦЫЯ:

Валер Булгакаў — галоўны рэдактар
Алена Казлова — сакратарка рэдакцыі
Сяргей Макарэвіч — распаўсюднік

**ARCHE is a Partner of European Cultural
Journals Network Eurozine
(www.eurozine.com).**

Адрас для допісаў: ARCHE, а/с 3, 220018
Менск-18.
E-mail: arche@arche.org.by.

Заснавальнік: Андрэй Дынько.
Выдавец: установа «Рэдакцыя часопісу «Архэ-Пачатак».
Пасьведчаньне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 530
ад 4.05.2001.
ISSN 1392-9682
Юрыдычны адрас: вул. Нававіленская
24/1А, каб. 2П, 220053 Менск.
Цана дамоўная.

Падпісана ў друку 20.11.2007.
Выход у сьвет 28.11.2007. Фармац 70x100 у 1/16.
Друк афсэтны. Гарнітура Школьная. Ум. друк. арк. 31.
Наклад 500 асобнікаў. Замова

Надрукавана з гатовых дыяпазытываў заказчыка ў друкарні
ТАА «Палікрафт», вул. Кнорына, 50, 220103, Менск.

Часопіс можна замовіць у распаўсюднікаў:

Баранавічы — Руслан Равяка, п/с 13, 225409
Баранавічы-9, тэл. (029) 767-20-37.

Барысаў — Алег Лучына, п/с 714, 222120
Барысаў-1, тэл. (029) 33-99-161.

Берасьце — Ігар Бараноўскі,
тэл. (0162) 25-61-55

Віцебск — Барыс Хамайда, тэл. (0212) 34-52-41.

Полацк — Алесь Аркуш, тэл. (0214) 41-85-19.

Гомель — Зьміцер Жалезьнічэнка,
тэл. (029) 533-01-58.

Магілёў — Алесь Асіпцоў,
тэл. (0222) 25-57-85, (029) 625-57-85.

Менск — Сяргей Макарэвіч,
тэл. (029) 505-39-11.

Шукаем распаўсюднікаў зь іншых мясьцінаў.

**Падпіска на часопіс «ARCHE Пачатак»
прымаецца ўва ўсіх аддзяленьнях «Белпошты».**

Рэдакцыя не вяртае і не рэцэнзуе рукапісаў. Рэдакцыя
рэдагуе матэрыялы, прынятыя да друку.

У афармленьні першай старонкі вокладкі выкарыстаныя здымкі:
1) «Заходнебеларускі сялянін чытае савецкую газету». Слонім, 1939 г.
2) «Рэдакцыя беларускай газеты пасьля паліцэйскага ператрасу».
1920-я гг. 3 фондаў Беларускага дзяржаўнага архіву-музею літаратуры
і мастацтва.
3) Пілсуджкі точыць зубы «на рабочыя дзяржавы» (улётка Камуністыч-
най партыі Заходняй Беларусі). Канец 1920-х — пачатак 1930-х гг.
4) «Гарніст маладой Беларусі». Малюнак, зьмешчаны ў № 3 віленскай
«пэрыядычнай часопісі беларускай моладзі» «Маладое жыцьцё» ў
кастрычніку 1922 г. (перад выбарамі ў польскі парлямэнт).
Дызайн Ягора Шумскага.

© «ARCHE Пачатак», 2007

П а д п і с н ы і н д э к с 0 0 3 4 5

ARCHE on-line: <http://arche.org.by>

ЗЬМЕСТ

АНАЛІТЫКА	5	ЮРЫ ЧАВУСАЎ Сцэнары парламэнцкіх выбараў-2008
	13	КІРЫЛА ГАЙДУК «Кактэйль» з прыватызацыі і даўгоў: рэцэпт для пазбягання даўгавой пасткі?
КРЫТЫКА	18	ТАЦЯНА ЧУЛІЦКАЯ Экспэртныя ақуляры Масквы
	26	АЛЯКСАНДАР ШЛЫК Малая канстытуцыя інэртнай апазыцыі
	33	АНАТОЛЬ СІДАРЭВІЧ «Гитлер ранен и бежал». Беларуская штодзённасьць пачатку апошняй вайны
	42	ГРЫГОРЫ ЁФЭ Дробныя сакрэты запозьненага нацыяналізму
ПАЛЕМІКА	49	ЮРЫ ПАЦЮПА Правапісны сымптом моўнай хваробы
ГІСТОРЫЯ	61	ЭЛІСА БЭМПАРАД Ідышысцкі экспэрымэнт у савецкім Менску
	81	ЭНДРУ ЁЛІСАН Украіна і Расія пасля Памаранчавай рэвалюцыі
	93	АЛЯКСАНДАР ПАШКЕВІЧ, АНДРЭЙ ВАШКЕВІЧ, АНДРЭЙ ЧАРНЯКЕВІЧ Кароткая прадмова да «Кароткага нарысу беларускага пытаньня»
	104	Кароткі нарыс беларускага пытаньня
	422	АНДРЭЙ КАТЛЯРЧУК Па навуку ў Галяндыю. Студэнты зь Вялікага Княства Літоўскага ва ўнівэрсытэтах Нідэрляндаў XVII—XVIII стст.
	429	АЛЕГ ЛАТЫШОНАК Крэва — Верх — Белая Русь
ЭСЭІСТЫКА	435	ВАЛЯНЦІН ТАРАС Цярушынкi сьмецьця на чыстай падлозе. Нататкі пра пераклад
ЛІТАРАТУРА	446	ДЗЬМІТРЫ ДЗЬМІТРЫЕЎ Амбіграмы
	452	ВІТАЛЬ ВОРАНАЎ Плошча. Адна бязьдзея ў шматлікіх дзеях
	455	МАРЫЯ ВАЙЦЯШОНАК Рэлігія саду
	464	СТЭФАН ЖАРОМСКІ Табу
РЭЦЭНЗІІ	470	ПАВАЛ АБРАМОВІЧ «Групы зарыты на установленную глыбiну». Праўда і выдумка шляху Беларусі да свабоды
	474	ДАНІЛА ЖУКОЎСКІ Дрындушкі Свабоды

CONTENTS

ANALYSES	5	JURY ČAVUSAŮ Scenarios of Parliamentary Elections'2008
	13	KIRYŁA HAJDUK A «Cocktail» of Privatization and Loans: a Formula to Avoid the Debt Trap?
CRITICIS	18	TACIANA ČULICKAJA Moscow's Expert Glasses
	26	ALAKSANDAR ŠLYK The Lesser Constitution of the Inert Opposition
	33	ANATOL SIDAREVIČ «Hitler Is Wounded And Fleeing». Belarusian Daily Life at the Beginning of the Latest War
	42	GRIGORY IOFFE Petty Secrets of the Behindhand Nationalism
DEBATE	49	JURY PACIUPA Orthography Symptom of the Language Sickness
HISTORY	61	ELISSA BEMPORAD The Yiddish Experiment in Soviet Minsk
	81	ANDREW WILSON After the Orange Revolution: The Nature of Post-Soviet Democracy in Ukraine and Russia
	93	ALAKSANDAR PAŠKIEVIČ, ANDREJ VAŠKIEVIČ, ANDREJ ČARNIAKIEVIČ A Brief Foreword to «The Brief Outline of the Belarusian Issue»
	104	The Brief Outline of the Belarusian Issue
	422	ANDREJ KATLARČUK To Get Education in Holland. Students from the Grand Duchy of Lithuania in the Dutch Universities in 17—18 th centuries
	429	ALEH ŁATYŠONAK Kreva — The Upper Country — White Ruthenia
ESSAYS	435	VALANCIN TARAS Bits of Waste on the Clean Floor. Some Notes on Translation
LITERATURE	446	DŹMITRY DŹMITRYJEŮ Ambigrams
	452	VITAL VORANAŮ The Square. One Inaction in Many Acts
	455	MARYJA VAJCIAŠONAK Religion of the Orchard
	464	STEFAN ŽEROMSKI Taboo
REVIEWS	470	PAWAŁ ABRAMOVIČ «The Corpses are Buried at the Prescribed Depth». The Truth and Fiction about Belarus' Way to Freedom
	474	DANIŁA ŹUKOŮSKI Jocular Couplets of Liberty